

۱ با توجه به زندگی و افکار سقراط می‌توان گفت .....

- ۱ با مطالعه آثار فلسفی او می‌توان به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان پی برد.
- ۲ معتقد بود که فضیلت، ثروت به بار نمی‌آورد و نباید ثروت را بر کمال ترجیح داد.
- ۳ هدف او، احیای تفکر عقلانی و استواری شالوده تفکر فلسفی بود.
- ۴ جامعه آتن در زمان وی، تحت تأثیر و نفوذ اندیشه‌های او قرار داشت.

۲ کدام عبارت درباره‌ی سقراط و اندیشه‌های او درست است؟

- ۱ موضوعات مورد علاقه و توجه او فقط مسائل اساسی زندگی و جهان و هستی بود.
- ۲ با مطالعه و تأمل در زندگی او می‌توان با اندیشه‌های فلسفی او آشنا شد.
- ۳ از نظر او گریز از بدی دشوار نیست، گریز از مرگ دشوار است.
- ۴ جامعه‌ی آتن در زمان وی به‌شدت متأثر از اندیشه‌های او بود.

۳ کدام مورد، عبارت را به نحو مناسب‌ترین تکمیل می‌کند؟

«گفت‌وگوهای سوفسطائیان، جهت بحث‌های فلسفی را ..... برگرداند؛ سقراط برخلاف ..... که در پی تحلیل ..... بودند، به ..... توجه داشت.»

- ۱ به سوی اقسام مغالطه‌ها - فیلسوفان اولیه - حرکت و سکون - مسائل اساسی جامعه
- ۲ از مسائل هستی‌شناسی - فیلسوفان ایونی - تغییرات هستی - انسان و مسائلش
- ۳ از دگرگونی‌های طبیعی - سوفسطائیان - مسئله شناخت - خیر و شر اخلاقی
- ۴ به سوی انسان و مسائلش - آنان - ادراک حسی - عقل و شناخت عقلانی

۴ چند گزینه نادرست است؟

الف) اساساً هر دانشی از چند جهت از سایر دانش‌ها جدا می‌شود، موضوع و روش
 ب) بدون دستیابی به پاسخ سؤالات اساسی و بنیادی، انسان به سرانجام و نتیجه‌ی روشن نمی‌رسد.
 ج) فلسفه از طریق توانایی عقل و استدلال‌های عقلی و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها، به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک می‌شود.
 د) سقراط برای هم‌ردیف نشدن با سوفسیت‌ها خود را فیلسوفس یعنی دوستدار دانش نامید و او بود که این واژه را بر سر زبان‌ها انداخت.

۴ مورد ۴

۳ مورد ۳

۲ مورد ۲

۱ مورد ۱

۵ با توجه به دفاعیات سقراط در دادگاه کدام عبارت به درستی بیان شده است؟

- ۱ سقراط با بیان عبارت «نمی‌دانم» به جهل خویش اذعان داشت.
- ۲ سقراط انسان‌ها را دانا نمی‌دانست، چرا که معتقد بود که دانای حقیقی فقط خداوند است.
- ۳ سقراط با گفتن عبارت «نمی‌دانم» معترف به ناتوانی خویش در دانستن بود.
- ۴ راز سروش معبد دلفی این بود که سقراط نادانی و جهل خویش را نسبت به علم و دانش نشان دهد.

۶ علت آشفتگی فکری غالب بر مردم روزگار سقراط ..... بود.

- ۱ ناشی از بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه
- ۲ آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضاد اندیشمندان و جهان‌شناسان
- ۳ بیهودگی نظریات و آراء اندیشمندان و جهان‌شناسان و عدم تفسیر درست از طبیعت
- ۴ بی‌اعتباری علم، و انکار حقیقت ناشی از مغالطات سوفیست‌ها

۷ کدام مورد، عبارت زیر را به نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«برخلاف فیلسوفان ایونی، ..... مورد توجه سقراط ..... او به مسائل مربوط به ..... توجه داشت و همین مطلب، وجه ..... او با سوفسطائیان بود.»

- ۱ هستی و نیستی - نبود - انسان - اشتراک
- ۲ حقیقت انسان - بود - سعادت - تفاوت
- ۳ تغییرات طبیعت - نبود - فضیلت و رذیلت - اشتراک
- ۴ مسئله حقیقت و خطا - بود - اخلاق و سیاست - تفاوت

۸ کدام عبارت، بیان‌کننده روش سقراطی است؟

- ۱ طرح پرسش و هدایت پرسش‌ها به مستی که نظر درست از زبان پاسخ‌دهنده به دست آید.
- ۲ بررسی تمامی حالات و احتمالات ممکن و سپس رد حالاتی که عقلانی نیستند.
- ۳ استفاده از نظر و پذیرفته‌های مخاطب برای رد عقیده خودش
- ۴ ارائه استدلال منطقی و درست برای یک نظر و عقیده

۹ در مورد محاکمه سقراط کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱ از جمله اتهامات سقراط انکار خدایان و گمراهی جوانان و آوردن فلسفه از آسمان به زمین بود.
- ۲ سقراط معتقد بود باور مردم به دانایی او باوری به دور از واقعیت بود.
- ۳ سقراط از طریق پذیرش اوصاف و ویژگی‌های یک موجود، موجودیت آن‌را می‌پذیرفت.
- ۴ سقراط معتقد به بذل جان در برابر امر الهی بود.

۱۰ کدام عبارت در رابطه با صورت استدلال سقراط برای اثبات اعتقادش به خدا نادرست است؟

- ۱ رسیدن از معلول به علت
- ۲ اثبات خدا با صفات و اعراضش
- ۳ تقدم اعتقاد به لوازم یک امر بر اعتقاد به خود آن
- ۴ نشان‌گری امور فوق بشری از وجود خدا

۱۱ با استناد به سخنان سقراط ، کدام‌یک از گزینه‌های زیر از مقاصد وی از گشت‌وگذار و گفت‌وگو با مردم نبود؟

- ۱ نشان دهد که ثروت فضیلت به بار نمی‌آورد.
- ۲ بیان کند سعادت در توجه کامل به روح و تربیت آن است.
- ۳ جوانان و سالخوردگان را به ترجیح کمال نفس بر جسم متقاعد کند.
- ۴ بیان کند که هر آن‌چه برای جامعه سودمند است از فضیلت به دست می‌آید.

۱۲ کدام گزینه در مورد سقراط و زمانه‌ی او نادرست است؟

- ۱ از نظر سقراط پیشرفت جامعه در گسترش فضیلت است.
  - ۲ آثار او نشان‌گر نقش فلسفه در زندگی انسان و حکایت واقعی فلسفه است.
  - ۳ سوفسطائیان باعث تضعیف اخلاق جامعه شده بودند.
  - ۴ یکی از مهم‌ترین اقدامات سقراط درگیری فکری با سوفسطائیان بود.
- ۱۳ سقراط با سؤال‌هایی که از ملتوس پرسید و با پاسخ‌های خردمندانه‌اش در پی چه بود؟

- ۱ اثبات نادانی سوفسطائیان
- ۲ جلب توجه و اعتماد قاضی و شاهدان در اثبات دانایی خود
- ۳ اثبات نادانی ملتوس
- ۴ اثبات خدا از طریق صفات و آثار او

۱۴ دفاعیات سقراط کدام‌یک از ویژگی‌های زیر را نداشت؟

- ۱ بیانیه‌ای فلسفی بود و همه‌ی اصول زندگی وی را دربر می‌گرفت.
- ۲ سقراط در این دفاعیات خود را دانا نمی‌دانست.
- ۳ در دفاعیات وی راز سروش معبد دلفی این بود که دانای حقیقی فقط خداست.
- ۴ دفاعیات سقراط ، خود شامل مناظره‌ای طولانی با ملتوس بود.

۱۵ سقراط مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق و سیاست را با چه کسانی مطرح می‌کرد و چرا هیچ‌گاه از این کار دست نمی‌کشید؟

- ۱ هرکس که به او گوش می‌داد - برای اجرای رسالت خداوند
- ۲ هرکس که به او گوش می‌داد - برای این‌که مردم کمال نفس را بر جسم و مال ترجیح ندهند.
- ۳ جوانان - برای اجرای رسالت خداوند
- ۴ جوانان - برای این‌که مردم کمال نفس را بر جسم و مال ترجیح ندهند.

۱۶ کدام گزینه درباره‌ی سقراط درست نیست؟

- ۱ سقراط فضیلت را بر ثروت برتری می‌داد و به دیگران نیز چنین توصیه می‌کرد.
- ۲ سقراط خداوند را با استفاده از صفاتش اثبات کرد و ملتوس را به بن‌بست رساند.
- ۳ به اعتقاد سقراط، کسی که ادعای دانایی می‌کند، در پی یافتن حقیقت نیست.
- ۴ سقراط خود را از جانب خداوند مأمور می‌دانست که مدعیان دانایی را رسوا کند.

۱۷ کدام گزینه پیرامون روش سقراطی صحیح است؟

- ۱ سقراط در اولین مرحله از روش خود در گفت‌وگو بر رسیدن به جواب پافشاری می‌کرد.
- ۲ هدف نهایی از روش سقراطی، غلبه بر مخاطب و به بن‌بست رساندن و پیروزی بر او است.
- ۳ سقراط به علت کشف حقیقت توسط خود و تعلیم آن به مخاطب، روش خود را مشابه مامایی می‌دانست.
- ۴ سقراط از منطق کمک می‌گرفت و از مفاهیمی در استدلال‌های خود استفاده می‌کرد که برای مخاطب روشن باشد.

۱۸ کدام گزینه پیرامون سقراط صحیح است؟ سقراط .....

- ۱ همواره از مفاهیم حیاتی زندگی می‌پرسید و وقتی شخصی داوطلبانه پاسخ می‌داد سقراط با پاسخ‌های متعدد خود آنچه را حق بود مطرح می‌کرد تا فرد را به حقیقت برساند.
- ۲ جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به رخشان می‌کشید و از این‌رو همه مردم او را دوست داشتند.
- ۳ هیچ‌گاه از بیدار ساختن و پند دادن سوفیست‌ها باز نمی‌ایستاد و فقط با آنان هم‌نشینی می‌کرد تا به سخنان او گوش فرا دهد.
- ۴ سقراط در گفت‌وگو با تهی‌دستان و توانگران، جوانان و بزرگسالان، مردم عامی و اعیان به آن‌ها کمک می‌کرد که خودشان حقیقت را بیان کنند.

۱۹ با توجه به مفاد دفاعیه‌ی سقراط، کدام گزینه درست است؟

- ۱ سقراط دانایی را در اقرار به نادانی می‌دانست تا از این طریق بتواند نادانی خود را برای همگان برملا کند.
- ۲ ثابت شد که علت مخالفت آنتیان با سقراط و محاکمه و مرگ او همانا سرپیچی وی از امر خداست.
- ۳ برخی از اندیشه‌های مهم سقراط درباره‌ی موضوعاتی همچون خدا و مرگ برای مردم آتن نمایان شد.
- ۴ پذیرش این عقیده که سقراط می‌خواهد به اسرار آسمان و زمین دست یابد و این کار را به دیگران بیاموزد.

۲۰ کدام گزینه عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- الف) ملتوس سقراط را به ..... متهم کرد.
 ب) سقراط، رسوایی مدعیان دانایی را علت ..... می‌دانست.
 ج) راز سروش معبد دلفی ..... بود.
- ۱ انکار خدایان - متهم شدن خود به انکار خدایان - نشان دادن نادانی مدعیان دانایی
  - ۲ گمراه ساختن جوانان - به اشتباه دانا شناخته شدن خود - نشان دادن دانایی سقراط
  - ۳ انکار خدایان - به اشتباه دانا شناخته شدن خود - آشکار ساختن نادانی آدمیان
  - ۴ گمراه ساختن جوانان - طلب کردن مجازات مرگ از سوی ملتوس - نادانی حقیقی آدمیان

۲۱ کدام عبارت در اصل، مورد قبول سقراط است؟

- ۱ مرگ تندتر از بدی می‌دود.
- ۲ خورشید سنگ و ماه کره‌ای خاکی است.
- ۳ دانای حقیقی کسی است که بداند نادان است.
- ۴ انسان محکوم به جهل و شک و بی‌اعتمادی است.

۲۲ کدام گزینه درباره‌ی سقراط نادرست نیست؟

- ۱ سقراط برای یافتن و معرفی کردن دانشمندان حقیقی تلاش می‌کرد.
- ۲ سقراط خود را دانا نمی‌دانست زیرا دانای حقیقی از نظر او خدا بود.
- ۳ راز سروش معبد دلفی این بود که به سقراط بگوید تا چه حد داناست.
- ۴ از نظر ملتوس، سقراط در پی آموزش حق جلوه دادن باطل به جوانان بود.

۲۳ روشی که سقراط در مباحث فلسفی به کار می‌گرفت چگونه بود؟

- ۱ بعد از پرسش درباره‌ی مفهومی اساسی، با توجه به پاسخ طرف مقابل پرسش دیگری را مطرح می‌کرد تا پاسخ‌دهنده را به حقیقت برساند و آنچه که حق بود از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد.
- ۲ خاطر نشان می‌کرد که ثروت، فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است به دست می‌آید.
- ۳ با استدلال و برهان ثابت می‌کرد که باید کمال نفس را بر هر چیز دیگر، مانند جسم و مال و ثروت ترجیح داد.
- ۴ هیچ‌گاه از بیدار ساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن مردم به‌ویژه جوانان آتن باز نمی‌ایستاد.

۲۴ هریک از عبارت‌های زیر به‌ترتیب با موارد مطرح در کدام گزینه مرتبط هستند؟

«هم‌نشینی سقراط با توانگران و تهی‌دستان جهت گوش فرا دادن آنان به سخنان سقراط»
«متقاعد ساختن بزرگسالان و جوانان برای ترجیح ندادن مال و ثروت بر کمال نفس»

- ۱ رسالتی که خدا بر عهده‌ی سقراط قرار داده است - مقصود سقراط از گشت‌وگذار در شهر
- ۲ رسالتی که خدا بر عهده‌ی سقراط قرار داده است - تلاش برای تمییز دانشمندان حقیقی از مدعیان دانش
- ۳ تلاش برای تمییز دانشمندان حقیقی از مدعیان دانش - مقصود سقراط از گشت‌وگذار در شهر
- ۴ مقصود سقراط از گشت‌وگذار در شهر - رسالتی که خدا بر عهده‌ی سقراط قرار داده است

۲۵ با توجه به جریان محاکمه‌ی سقراط کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ پیام معبد سروش دلفی از نظر او، وقوف آدمیان بر محدوده‌ی معرفت خویش است.
- ۲ از نظر او قبول قدرت فوق بشری با قبول خداوند ملازمه دارد.
- ۳ از بحث‌هایی که با آحاد مردم انجام می‌داد، انگیزه‌ای الهی داشت.
- ۴ از اتهامات وی انکار خدایان و وارد کردن زندگی به حیطةی فلسفه بود.

- ۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سقراط هیچ کتاب و نوشته‌ای نداشت و برای فهم فلسفه او باید زندگی او را مطالعه کرد. جامعه آن در زمان سقراط متأثر از اندیشه سفسطائیان بود. او برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت قیام کرده و شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت. از نظر سقراط ثروت، فضیلت به بار نمی‌آورد و از فضیلت است که ثروت و هر چه برای جامعه سودمند است، حاصل می‌شود.
- ۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سقراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با فلسفه سپری کرد. ما با مطالعه و تأمل در زندگی او می‌توانیم دفتر اندیشه‌های فلسفی‌اش را ورق بزنیم و به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان بیشتر پی ببریم. درس پنجم ص ۳۷
- ۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. قبل از سوفیست‌ها مباحث فلسفی بیشتر درباره دگرگونی‌های طبیعت یا هستی (در دیدگاه هراکلیتوس و پارمنیدس) بود ولی سوفیست‌ها با بی‌ارزش دانستن این مباحث به جهت اختلافات فکری اندیشمندان، جهت مباحث فلسفی را از مسائل هستی‌شناسی برگرداندند. سقراط هم برخلاف فیلسوفان ایونی (تالس، فیثاغورس، هراکلیتوس و پارمنیدس) که در پی تحلیل تغییرات عالم طبیعت یا هستی (در دیدگاه هراکلیتوس و پارمنیدس) بودند، به انسان و مسائلش پرداخت و درباره امکان رسیدن انسان به حقیقت و نیز درباره اهمیت فضیلت به عنوان راه رسیدن انسان به سعادت سخن گفت.
- گزینه ۱: بحث از مغالطه‌ها یک بحث منطقی است، نه فلسفی.
- گزینه ۳: سقراط نیز مانند سفسطائیان به مسئله شناخت پرداخت و برخلاف آنان، بر امکان رسیدن انسان به حقیقت ثابت اشیا تأکید کرد.
- گزینه ۴: سفسطائیان در پی تحلیل ادراک حسی نبودند بلکه پندار انسان را محور حقیقت قرار دادند و به طور کلی امکان رسیدن به شناخت حقیقت ثابت را چه از راه حس و چه از راه عقل انکار کردند. حواس هم از باب شخصی بودن ادراکات آن مورد توجه بعضی از آنان بود، نه اینکه حس را معتبر بدانند و آن را تحلیل کنند.
- ۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عبارت (د) نادرست است. زیرا فیلسوفوس به معنی دوستدار دانش است در حالی که سقراط واژه‌ی فلسفه را بر سر زبان‌ها انداخت.
- ۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سقراط به همنگام گفتن نمی‌دانم (اینکه می‌داند که هیچ نمی‌داند)، در واقع می‌خواست بگوید که به جهل و نادانی خویش آگاه و دانا است و این متفاوت بود با آنچه که سوفیست‌ها می‌گفتند و اقرار به نادانی می‌کردند (که در واقع نوعی اعتراف به ناتوانی در دانستن بود).
- اینکه سقراط خدا را دانای حقیقی می‌دانست، به منزله‌ی این نبود که انسان‌ها نتوانند دانا باشند. (رد گزینه‌ی ۲)
- اینکه اقرار به ناتوانی خویش در دانستن داشته باشیم، کلام سوفیست‌ها بود. (رد گزینه‌ی ۳)
- راز سرّوش معبد دلفی این بود که به ما نشان دهد که داناترین آدمیان کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند. (رد گزینه‌ی ۴)
- ۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آراء و نظریات گوناگون و غالباً متضاد اندیشمندان سبب شد (علت) تا در بین مردم آن روزگار آشفتگی فکری و تشویش غالب شود. (معلول)
- رد گزینه‌ی ۱: این گزینه نتیجه‌ی آشفتگی است، نه علت آن
- رد گزینه‌ی ۳: زیرا جهان‌شناسان و اندیشمندان نتوانستند تفسیر درستی از جهان به دست آورند.
- رد گزینه‌ی ۴: بی‌اعتباری علم و انکار حقیقت نتیجه‌ی مغالطات سوفیست‌ها بود، نه آشفتگی فکری مردم.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فیلسوفان ایونایی به طبیعت و اینکه آرخبه و ماده‌المواد سازنده جهان چیست توجه داشتند و سعی در تبیین تغییرات آن می‌نمودند؛ اما سقراط برخلاف آن‌ها به زندگی و حقیقت انسان توجه داشت. همان‌طور که در انتهای درس ۵، از قول سیسرون نقل شده است: «او [سقراط] فلسفه از آسمان به زمین آورد و آن را به خانه‌ها و شهرها برد. او فلسفه را وادار کرد تا به زندگی اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.» بنابراین محوریت اصلی فلسفه و اندیشه سقراط انسان و آنچه به او مربوط است بود. او به مسائلی که مربوط به سعادت بشر بودند توجه داشت و سعادت را حاصل پیروی از اخلاق و رسیدن به فضایل اخلاقی می‌دانست و این دقیقاً نقطه تفاوت سقراط با سوفسطائیان بود چون آنان منکر حقیقت بودند و با توسل به اقسام مغالطات و فن خطابه و جدل سعی در نشر عقاید خود داشتند و در سایه این تفکرات، اخلاق و فضیلت در جامعه آن کم‌رنگ شده‌اند و بنابراین سوفسطائیان برخلاف سقراط به سعادت بشر کاری نداشتند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سقراط مفهومی از مفاهیم را که در زندگی اهمیت حیاتی داشت، انتخاب می‌کرد و درباره‌اش پرسش می‌کرد و وقتی کسی، داوطلب پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری مطرح می‌کرد؛ به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد. این روش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ که سقراط به کار می‌گرفت، به تدریج به «روش سقراطی» شهرت یافت.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آوردن فلسفه از آسمان به زمین (و بردن آن به متن جامعه)، توصیف سیسرون فیلسوف و خطیب رومی از سقراط بود نه یکی از اتهامات سقراط. تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: سقراط: کاوش و جست‌وجوی من برای شناخت کسانی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند و جدا کردن آن‌ها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا «دانا» بنامند؛ در حالی که من دانا نیستم. فقط شاید به این دلیل که وقتی نادانی کسی را آشکار می‌کنم، کسانی که آن‌جا حاضرند، گمان می‌کنند که آن‌چه را آن‌ها نمی‌دانند، من می‌دانم.
گزینه ۳: سقراط: آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟
گزینه ۴: سقراط: کسی که راه درست را یافت و آن‌را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن‌را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتایم؟

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سقراط از معلول به علت می‌رسد. یعنی از وجود اعتقاد به لوازم یک امر، اعتقاد به خود آن‌را نتیجه می‌گیرد. این بدان معناست که انسان ابتدا به خود امری اعتقاد پیدا می‌کند سپس به لوازم آن اعتقاد پیدا می‌کند (نه برعکس). می‌توانیم از اعتقاد به وجود زین و افسار به اعتقاد به وجود خود اسب پی ببریم.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سقراط می‌گفت: «از گشت‌وگذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید (باید کمال نفس را ترجیح داد، نه این‌که توجه خود را تماماً معطوف به آن ساخت) و به شما یادآوری کنم که ثروت، فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید...»

- ۱۲) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سقراط هیچ کتابی ننوشت. ما با تأمل در زندگی او (که توسط شاگرد برجسته‌اش افلاطون حکایت شده است) به مطالب طرح شده در گزینه‌ی ۲ می‌رسیم. تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: سقراط می‌گوید: ثروت، فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.
- گزینه‌ی ۳: جامعه‌ی آتن در زمان سقراط متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان بود. آنان معتقد بودند که جهان را نمی‌توان شناخت و ... تحت تأثیر چنین اندیشه‌هایی، اخلاق و فضیلت میان مردم کم‌رنگ شده بود و بسیاری از مردم به دنبال حق جلوه دادن باطل بودند.
- گزینه‌ی ۴: افلاطون نشان می‌دهد که سقراط عمر خود را صرف اصلاح جامعه و شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها کرده است.
- ۱۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سقراط در پی اتهام ملتوس به او در ارتباط با انکار خدا گفت: از تو می‌پرسم آیا ممکن است کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد اما منکر وجود انسان باشد؟ آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشر را قبول داشته باشد ولی وجود خدا را منکر شود؟ در واقع سقراط از این طریق به اثبات خدا از طریق صفات او پرداخت.
- ۱۴) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سقراط در دفاعیات خود این موضوع را مطرح کرد که راز سروش معبد دلفی این است که به ما بنمایاند تا چه پایه نادانیم و داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.
- ۱۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- سقراط با هرکس که به او گوش می‌داد، مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می‌گذاشت.
- سقراط معتقد بود که بیدار ساختن مردم، رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا بر عهده‌ او گذاشته است و او هیچ‌گاه از آن دست نمی‌کشید.
- ۱۶) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سقراط خود را از جانب خداوند مأمور می‌دانست که در جست‌وجوی دانش و تعلیم آن به مردم باشد و با تهی‌دستان و توانگران هم‌نشینی کند تا از او بپرسند و به سخنانش گوش دهند.
- ۱۷) گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- سقراط روش بحث ثابتی داشت که به روش سقراطی معروف شده است.
- بررسی گزینه‌ها:
- گزینه (۱): پافشاری برای رسیدن به پاسخ در سومین مرحله از روش سقراطی است. مراحل روش سقراطی بدین شرح است: انتخاب موضوع، پرسش از چپستی موضوع، پافشاری برای رسیدن به موضوع، به بن‌بست رساندن مخاطب.
- گزینه (۲): این پرسش و پاسخ توسط سقراط تا زمانی ادامه پیدا می‌کرد که دیگر مخاطب پاسخی نداشته باشد و به حقیقت رسیده باشد یا به نادانی خودش اعتراف کند و به سوی یافتن حقیقت حرکت کند. (هدف نهایی، حرکت مخاطب برای کشف حقیقت است.)
- گزینه (۳): سقراط اعتقاد داشت که مخاطب خودش باید حقیقت را کشف کند. او می‌گفت: همان‌طور که ماما به خانم باردار کمک می‌کند تا فرزندش را به دنیا آورد، من نیز در گفت‌وگو با دیگران کمک می‌کنم تا خودشان حقیقت را بیان کنند.
- گزینه (۴): سقراط همیشه سعی می‌کرد تا از مخاطبش بپرسد که آیا می‌داند این مفاهیم یعنی چه یا نه. مثلاً وقتی موضوع عشق را انتخاب می‌کرد، از مخاطب می‌پرسید: می‌دانی عشق یعنی چه؟ (در علم منطق نیز سعی می‌شود تا از معلومات مخاطب در تعریف‌ها و استدلال‌ها استفاده شود.)

۱۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: سقراط مفاهیمی که در زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی‌گزید و درباره‌اش پرسش می‌کرد. وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می‌کرد، به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد.

گزینه ۲: بسیاری از مردم سقراط را دوست داشته و برخی از او بیزار بودند.

گزینه ۳: سقراط هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کرد تا از او بپرسند و به سخنانش گوش فرا دهند.

۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. می‌توان با تأمل در سخنان سقراط در دادگاه، برخی از اندیشه‌های سقراط درباره‌ی خدا، مرگ و ... را به دست آورد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سقراط دانایی را در اقرار به نادانی می‌دانست تا از این طریق بتواند نادانی سوفسطائیان و مدعیان دانش را برای همگان برملا کند.
۲) سقراط در دفاعیات خود از کسانی یاد کرد که دشمن او هستند و به هر ترتیب که شده حکم مرگ وی را از دادگاه خواهند گرفت.
۴) سقراط در دفاعیات خود می‌گوید: این سخن که «سقراط رفتاری برخلاف دین آتنیان در پیش گرفت و در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد، باطل را حق جلوه دهد و این کار را به دیگران بیاموزد» افترا بی‌بسی نیست که از دیرباز به من نسبت داده شده و ملتوس هم همان را تکرار کرد.

۲۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) ملتوس سقراط را به انکار خدایان و گمراه ساختن جوانان متهم ساخت.
ب) سقراط: کاوش و جست‌وجوی من برای شناخت کسانی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند و جدا کردن آن‌ها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا دانا بنامند، در حالی که من دانا نیستم.
ج) راز سروش معبد دلفی همین بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم.
توجه: بخش اول تمام گزینه‌ها صحیح است.

۲۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سقراط معتقد بود که دانای حقیقی فقط خداوند است و می‌گفت: نمی‌شود کسی به علم و عدالت و قدرت فوق بشری اعتقاد داشته باشد ولی منکر خدا بشود. این جمله نشان می‌دهد که او ماه و خورشید را به خدایی نمی‌پذیرفت.

۲۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملتوس به عنوان نماینده‌ی متهم‌کنندگان اتهاماتی به سقراط وارد کرده بود:

۱- سقراط رفتاری خلاف دین آتنیان در پیش گرفته است.

۲- در پی آن است که به اسرار آسمان و زمین دست یابد.

۳- باطل را حق جلوه دهد.

۴- این کار را به دیگران نیز آموزش دهد (حق جلوه دادنِ باطل).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سقراط برای شناختن افرادی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند، جست‌وجو می‌کرد.

۲) این که سقراط خود را دانا نمی‌دانست ارتباطی با این که او خداوند را دانای حقیقی می‌دانست، نداشت.

۳) راز سروش معبد دلفی: به ما بفهماند تا چه پایه نادانیم.

۲۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. روشی که سقراط به کار می‌گرفت به این صورت بود که ابتدا پرسشی مطرح می‌کرد و بعد از پاسخ طرف مقابل، پرسش دیگری را مطرح می‌کرد تا پاسخ‌دهنده را به حقیقت رساند که این روش گفت‌وگو پرسش و پاسخ به روش سقراطی معروف شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سقراط بیان می‌دارد:

۲۴

«من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند... این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا بر عهده‌ی من نهاده است.»
 «از گشت‌وگذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید.»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. انکار خدایان از اتهامات سقراط بود. اما بقیه‌ی جمله، سخن سیسرون فیلسوف بزرگ رومی در مورد سقراط

۲۵

است که گفت: «او فلسفه را از آسمان به زمین آورد و آنرا وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.» روشن است که این بخش از اتهامات سقراط در دادگاه نیست. تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: از نظر سقراط، راز سرش معبد دلفی این بود که به ما انسان‌ها بنمایاند که تا چه پایه نادانیم و اگر از او به عنوان «دانا» یاد کرد، فقط به این خاطر بود که بگوید: داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند. پس از محدودده‌ی معرفت خویش آگاه می‌شویم.

گزینه ۲: از نظر سقراط نمی‌توان علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشت ولی وجود خداوند را منکر شد.
 گزینه ۳: سقراط در دادگاه گفت: «اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آنرا به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتایم؟ بلی! اگر چنین گناهی از من سرزند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد.»